

„ЦЯЛОСТНА КОНЦЕПЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕ, БЛАГОУСТРОЙСТВО И ДИЗАЙН
НА ЦЕНТРАЛНАТА ГРАДСКА ЧАСТ НА ГРАД ДОБРИЧ И ИДЕЕН ПРОЕКТ
ЗА БУЛ. 25-ТИ СЕПТЕМВРИ, ПЛ. ВЪЗРАЖДАНЕ И ПЛ. СВОБОДА“

ПРОЕКТ „ЧЕТИРИТЕ СТИХИИ“

2022

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Проект „Четири стихии“ - Земя, Вода, Въздух, Огън

Добрич е сърцето на „Златна Добруджа“. Хлябът е свещен и неприкосновен за българина от незапомнени времена. В кръвта на добруджанеца се пазят традициите за целия процес по отглеждане и обработка на житните култури. Централната градска част е със значителни размери, а в съчетание с архитектурно-етнографския комплекс „Старият Добрич“ има потенциала да превърне града в средище за провеждане на редица културни събития, обвързани с най-голямото богатство на региона – хлябът и всички дейности, които съпътстват пътя му до традиционната българска трапеза. Въдъхновен от традициите при отглеждане и събиране на реколтата, проектът прави препратки към миналото, за да се помни то и предаде по атрактивен начин на следващите поколения.

- ❖ **Основен принцип при проектирането** – Проектът решава основните проблеми на зоната чрез минимална намеса в средата, като използва годните материали, запазва участъците и елементите на градската среда, които са в добро състояние и са в унисон с концепцията за постигане на устойчиви решения. **При проектирането и засаждането на нови дървета не се засягат съществуващи подземни комуникации и не се премахват съществуващи дървета.** Изместват се 9 бр. джанки в парк „Св. Георги“, засадени при предишната реконструкция на пешеходната зона.
- ❖ **Обосновка на концепцията „Четири стихии“** – Концепцията на проекта прави препратки към четирите стихии и ги вплита в елементите на градската среда, като пресъздава традицията за почит към всесилната природа и напомня за силата ѝ всеки ден.

Вода – изграждане на сондаж, сух фонтан, система за мъглуване и градски чешми и система за капково напояване на вегетативните площи – Проектът предвижда изграждане на сондаж за обезпечаване на цялата централна градска част (в зоната на паркинга, за да е достъпен за тежка механизация, във връзка с оборудването му). Изграждането на собствен водоизточник е крайно необходимо за поддържане на големите по размери вегетативни площи. Заложено е изграждане на нова поливна система, захранването на градските чешми и фонтани, информационния център и преместваеми обекти.

Земя – препратки в настилната и нов градоустройствен подход за свързаност на зелената система – Настилната пресъздава засадени блокове с различни по вид култури. Харманът, мястото където се вършеят класовете, с кръглата си форма, символ на сакралното пространство, е пресъздаден чрез своеобразни кръгове в настилната в центъра на пл. „Свобода“ и използван в настилната като акцент на останалите пунктови участъци по оста на бул. „25-ти Септември“ (пред х-л „България“ и паметникът на „Св.св. Кирил и Методий“, пред новопроектираната детска площадка на бул. „25-ти Септември“, пред храм „Св. Георги и до подлеза към парка). Проектирани са нови вегетативни площи, за получаване на **непрекъсната зелена линия по всички пешеходни направления**. Цели се подобряване на микроклимата, предвид новосъздадените условия за засенчване и възможност за пешеходно придвижване изцяло по зелената линия.

Въздух – Вятърна мелница в „Стария Добрич“ – Предлага се идея за бъдеща реализация извън заданието на проекта, която включва изграждане на постоянна експозиция на вятърна мелница, разположена до часовниковата кула в етнографския музей на открито „Старият Добрич“. Съоръжението би послужило за демонстрация на мелене на зърно, като част от цикъла на производство на хляба, неизменна част от програмата на всеки фестивал, обвързан с българските занаяти и поминъкът на този регион.

Огън – скулптура „Живот“, пещи на открито – В южния край на бул. „25-ти Септември“ е ситуирана скулптурата „Живот“, изработена специално за концепцията на проекта от варненския скулптор Венцислав Марков. Предлага се и бъдещо изграждане на пещи на открито на територията на „Стария Добрич“, които да са акцент в различни фестивали и събития на града.

❖ **Благоустройствени решения**

КОНЦЕПЦИЯ ЗОНА А – Разработване на концепция за развитие, благоустрояване и дизайн на централна градска част - Законните търговски обекти в северната част на бул. „25-ти Септември“ са разделили габарита на улицата на две, което прави невъзможно проектирането в една централна ос. Концепцията предлага разделяне на двата потока и зонирание съответно на търговска и рекреационна зона.

Изгражда се повдигната пешеходна пътека на ул. „Страцин“. Изгражда се нова детска площадка на ул. „Максим Горки“. В северната част на пл. „Демокрация“ са ситуирани перголи с увивни растения по продължение на ул. „Независимост“, които да свържат зелената линия, разделена от площада. Представяват зелени и цветни площи в саксии, предвид подземното ниво. Предвидено е и мъглуване за подобряване на микроклимата през летните месеци. По южната част на площада се акцентира върху фасадата на Драматичния театър. Проектът предвижда нови зелени площи в саксии и мъглуване пред атриума на Огледалната зала.

На двата площада в зона А - пл. „Цар Борис III-ти“ и пл. „Демокрация“ са ситуирани временни сцени за събития на открито и зони за временни обекти. В концепцията се залага полагане на тръби за изграждане на дъждовна канализация и поливна система по цялата пешеходна зона.

ИДЕЕН ПРОЕКТ ЗОНА Б – Проектът представя нов градоустройствен подход към цялата територия, особено в частта на пл. „Свобода“ и територията на „КООП“-четата. Премахването на „КООП“-четата отваря площадното пространство към „Старият Добрич“. Създават се нови зелени площи, **засаждат се общо 62 бр. дървета**, които да подобрят значително микроклимата на цялата пешеходна зона. Всички зелени площи са оформени като клоцове, за да са подходящи за сядане.

Предлага се **изграждане на информационен център**, разположен пред музея и непосредствено до **паркинг за 125 бр. места за автомобили и едно паркомясто за туристически автобус**. Радиусите на завиване и ширината на улиците са съобразени с градския транспорт, проектиран е обръщач за новата автобусна линия № 12. За безопасното пресичане на пешеходния и автомобилния поток са предвидени два броя повдигнати пешеходни пътеки.

Градоустройствения подход относно велосипедното преминаване е категоричен - **велосипедното движение е решено извън пешеходната зона**. Проектирани са нови велоалеи, съобразени с класа на улиците по ОУП на Добрич, четири паркинга клас 2 за велосипеди и ел. тротинетки и един паркинг клас 1 в подземния паркинг на пл. „Демокрация“.

Харманът на пл. „Свобода“ се явява композиционният център на проекта. Чрез „вклиняване“ на зелените площи в окръжността му се запазва и акцентира коледното дърво на града. В съседната вегетативна площ се разполагат различните демонстративни житни култури, които заедно с хармана, ще са в центъра на пресъздаването на народните обичай при провеждането на фестивали. Тук е ситуирана и публиката на концерти и събития, които ще се провеждат на преустроената сцена. Подиумът е обърнат към центъра на хармана, предвидена е постоянна конструкция за инсталация на осветление и озвучение, както и обслужващо помещение в новия инфо център.

Разширява се пространството между площадите „Свобода“ и „Възраждане“ като се премахва последния западен ред вегетативни площи, неотговарящи на растера на останалите за постигане на симетрия и по-широко пространство. Уширява се детската площадка пред търговския център, а новозалесените дървета скриват неестетичната му фасада и акцентират оста между двата площада.

Предлага се инсталирането на сух фонтан с размери 8,5/43 м, съставен от три редици струи с дължина 43м и 8 с ширина 8,5м., образувайки 14 правоъгълника с размери 4/6 м. По периметъра им се включва водна джет струя според определената програма, така размерът и конфигурацията на фонтана варират в многобройни комбинации. Представлява игра на „появяващи се стаи“ – посетителите могат да останат „затворени“ във водна стая. Водните струи могат да се програмират по музикални произведения и в съчетание със светещите ивици по очертанията на редиците да създадат интерактивен “пеещ и светец” фонтан. **Съоръжението се запазва от новоизградения сондаж**. Спецификата му позволява използването на площадното пространство, за това през зимните месеци частично върху площта му се инсталира ледена пързалка или периодично се разполагат преместваеми обекти.

По дължината на бул. „25-ти Септември“ се създават нови клоцове, нова детска площадка и **се преустройва пространството пред храм „Св. Георги“**, като се **подчертава подходът към него**, чрез радиално ситуирани зелени площи фланкиращи главната ос на пътеката към храма. Уширява се детската площадка и се запазва вековното дърво. В края на територията, на Т-образното кръстовище се акцентира със **скулптурата „Живот“**, изработена специално за концепцията, която насочва вниманието към пешеходната зона и парка.

Предлага се реконструкция и унифициране на партерните нива, маси, слънцезащитни устройства и рекламни елементи, съгласно наредба за естетизация на гр. Добрич, чието създаване и приемане следва да бъде приоритет на общината. **Разположението и площите на тротоарното право и преместваемите обекти са конкретно регламентирани с проекта**. Заложено е изграждане на ВиК и ел връзки, разположени в шахти, за запазване на павилиони за приготвяне на храна. Предвидени са зони за щандове и пана за стоки. В зоната на х-л „България“ се възстановяват бетонирани зелени площи и се премахват преместваемите обекти.

Използват се пропускливи настилки с максимално водопопиване и лесно полагане. Избрани са клинкерни павета с размери 20/10/8см. Заложена е подмяна на отводнителните съоръжения и залагане на тръби за бъдещото изграждане на дъждовна канализация. Предложените елементи на градското обзавеждане са с опростен дизайн, удароустойчиви и лесни за поддръжка.

❖ **Етапи на реализация – ЕТАП 1 – Зона Б, ЕТАП 2- останалата (северна) част на бул. „25-ти Септември“, ЕТАП 3 – Ул. „Независимост“ и ул. „България“, пл. „Свобода“, пл. „Цар Борис III-ти“ (останалата част от Зона А)**. Предложените в проекта изграждане на вятърна мелница и пещи на открито в „Стария Добрич“, както и изграждането на дъждовна канализация са обект на друго възлагане.

❖ **Оценка на инвестицията - остойността на реализацията на предложения идеен проект за зона Б -** Максимална прогнозна стойност на строежа, съгласно настоящия идеен проект за зона Б (Етап 1)– 9 330 000 лв (девет милиона триста и тридесет хиляди лева).